

Najdłuższe pół wieku - prezentacja albumu

Najdłuższe pół wieku. Kalendarium Łodzi 1939-1989 - synteza historii miasta i jego mieszkańców w okresie oddziaływania nazistowskiej i komunistycznej utopii. Praca została przygotowana w Instytucie Pamięci Narodowej w Łodzi.

Autorami tego potrzebnego kompendium wiedzy o mieście są: Krzysztof G. Latocha. Artur Ossowski, Paweł Spodenkiewicz, Magdalena Zapolska-Downar.

Wkroczenie wojsk Wehrmachtu i niemiecka okupacja; nadzieje „wyzwolenia” i stalinizm; zgrzebne rozkosze „małej stabilizacji” i bunt studencki; inwestycje dekady Edwarda Gierka i powstanie „Solidarności”. Album jest kalejdoskopem wydarzeń, które na przestrzeni pięćdziesięciu lat składały się na historię Łodzi i wpływały na biografie kilku pokoleń jej mieszkańców. To opowieść o zagładzie miasta wielu kultur i życiu pod ciśnieniem dwóch totalitarnych utopii.

Kalendarium ma ciekawą, ułatwiającą czytanie szatę graficzną autorstwa Urszuli Sroczyńskiej. Autorzy na prawie 250 stronach przypomnieli lub wyciągnęli na światło dzienne wiele ważnych postaci i wydarzeń nieobecnych lub mało obecnych w świadomości historycznej łodzian, np. dotyczących strajków i demonstracji, historii Kościoła i opozycji (z represjami włącznie), dużych katastrof, najpoważniejszych zbrodni kryminalnych. Znaleźli wiele ciekawych, nowych zdjęć ilustrujących opisywane wydarzenia.

We wstępie czytamy:

Naszą intencją było stworzenie kalendarium wydarzeń politycznych, gospodarczych i kulturalnych Łodzi z okresu nazizmu oraz komunizmu i ukazanie tą drogą przemian, jakie dokonały się w mieście w drugiej połowie XX wieku. Opisujemy zaszłości o dużej randze historycznej – np. straty ludnościowe, terror, przypadki oporu społecznego i represji – oraz te bardziej błahe, które w danym momencie budziły zainteresowanie współczesnych. Przypominamy m.in. głośne zbrodnie, np. „wampira z Gałkówka”, oraz imprezy masowe, np. uroczystą premierę „Krzyżaków” i triumfalny przyjazd „czterech pancernych”. Świadomie pominęliśmy wydarzenia sportowe, z wyjątkiem kilku najbardziej popularnych – Czytelników odsyłamy tu do licznych wydawnictw specjalistycznych. Tworząc naszą książkę, zaczęliśmy od kwerendy „Litzmannstädter Zeitung” i „Głosu Robotniczego”, a pozostałe informacje zaczerpnęliśmy z publikacji naukowych i wspomnień.

Praca jest podsumowaniem i rozszerzeniem ekspozycji „Kalendarium Łodzi 1939-1989. Od czterech kultur do monokultury” prezentowanej od grudnia 2012 roku w placówkach oświatowych Łodzi.

19 lutego 2014 r. w Domu Literatury w Łodzi przy ul. Roosevelta 17 odbyło się spotkanie z autorami. W jego trakcie wyświetlono dwa filmy propagandowe:

- **Aus Lodz wird Litzmannstadt** (1942), traktujący o nazistowskich planach przebudowy Łodzi. Obraz ten, odnaleziony przez Adama Sitarkę, pracownika łódzkiego oddziału IPN, w National Archive w Waszyngtonie, został przez niego zmontowany i udźwiękowiony w ramach grantu z Centrum Badań Żydowskich UŁ w Łodzi. Czas: 22'
- **Łódź '64** (1964), reż. Janusz Rzeszewski, poświęcony komunistycznym planom przebudowy Łodzi. Czas 12'